

*До 130-річчя від дня народження драматурга
Івана Кочерги*

(1881-1952)

Іван Антонович Кочерга народився 6 жовтня 1881 р. в містечку Носівці біля Ніжина в сім'ї залізничного службовця. В дитинстві він разом з батьком багато подорожує по Україні і Росії. Знайомство з театральними сценами Петербурга, Москви збудили в йому всесильну любов до театального, романтичного. Але після закінчення юридичного факультету Київського університету (1903р.) він був змушений служити в канцелярії — спочатку в Чернігові, в контрольній палаті, а потім у Житомирі (юристом, далі журналістом).

З 1904 р. на шпальтах чернігівських газет почали з'являтися театральні рецензії, підписані криптонімом „І.А.К.“. Він писав майже про всіх популярних драматургів того часу: М. Горького і І. Карпенка-Карого, О. Дюма, О.Островського та ін. В своїх статтях високо підносив талант М.Заньковецької.

Значну частину рецензій І. Кочерги становлять його відгуки на гастролі в Чернігові українських („російсько-малоруських“) труп, серед яких був і театр М. Садовського, опереточна трупа Б. Бродерова та ін. В той час він вважав український театр позбавленим будь-яких історичних перспектив. Театральні рецензії становили своєрідну школу практичної естетики, в якій навчався і самовдосконалювався І. Кочерга.

Найбільшим дарунком долі була його фантазія, чарівна сила уяви, спроможна створювати з натяків, нюансів, деталей картини життя людського. Справжнє життя І. Кочерги було не в рутинній праці юриста, а в світі середньовічної романтичної легенди, казки, вигадки.

У 1910 р. І. Кочерга пише романтично-драматичну казку „Песня в бокале“, дія якої розгортається в Німеччині XV ст. і дає уявлення про літературні смаки і симпатії молодого митця: Ф.Гете, Г. Гейне, Е. Гофман, А. Мюссе, Е. Ростан. Він сприймає у них поєднання дійсності і казки, життєвих подій і фантастичних явищ, їх погляди на людське життя й на суспільну вагу мистецтва. Літературна праця ставала для нього головною в житті.

У 1913 р. пише „Девушку с мышкой“, комедію, яка стала першим сценічним дебютом нового російського драматурга Івана Кочергіна і мала неабиякий успіх в театрах Петербурга, Москви, Києва. У 1915 р. її ставили в Житомирі, де з 1914 р. мешкав І. Кочерга.

І. Кочерга (Кочергін) шукав свого місця в російській літературі; культура, на якій він зростав, була російською культурою, рідною - російська мова.

Революційні битви не викликали у драматурга ентузіазму. Він був твердо переконаний, що революція спроможна лише зруйнувати багатство і спокій держави.

Зрушена з місця революцією багатомільйонна маса народів Російської імперії бралася до будівництва нової національної культури і загальна хвиля національної культури України йшла на піднесення, була переосмислена і прийнята І.Кочергою. Вже з 1923 р. він починає писати українською мовою, відтоді стає українським письменником. Відбулися зміни і в мисленні І. Кочерги, це був процес формування І. Кочерги - драматурга.

Перед Кочергою стоїть завдання опанувати уявленнями і настроями глядача, естетично зрозуміти і перетворити в художніх формах віяння сучасності, знайти шлях на театральну сцену. Шлях цей — п'єса, казка на історичному матеріалі. І він щасливо здійснює його у своїй першій українській п'єсі „Фея гіркого мигдалю" (1925 р.), поставленій на сцені на початку 1926 р. Далі нові п'єси „Алмазне жорно" та „Свіччине весілля" - прекрасні, правдиві і поетичні драматичні твори.

Дві стихії були природні і органічні для обдарування Кочерги: стихія романтичної казки й веселого водевілю. Романтиком І. Кочерга

народився, та письменником він себе зробив.

Позитивно оцінив „Фею” Юрій Смолич, п'єса була поставлена на сцені Одеської держдрами і грали в ній такі характерні актори, як Лідія Мацієвська, І. Ковалевський, Катерина Осмяловська, Ю. Шумський.

У 1926 р. на сцену українського театру (Народний театр в Харкові) виходить ще одна його п'єса, яка пролежала 15 років в столі - „Пісня в келиху”. Переклад на українську мову здійснено П. Тичиною, музику написав П. Козицький, який захопився драматургом.

У 1927 р. І. Кочерга закінчує мелодраму „Алмазне жорно” про часи Коліївщини, але тільки в січні 1929 р. вона була показана в Запорізькому театрі ім. М. Заньковецької в постановці Б. Романицького.

1928 року Кочерга закінчує п'єсу „Марко в пеклі” на тему сучасності, висловленої в жанрі так любої йому фантастики, веселості і гострої комедії. В. Василько взяв її до вистави у Харківському Червонозаводському театрі, де вона пройшла з успіхом.

Весь цей час І. Кочерга працює в Житомирі літературним редактором газет „Робітник”, „Радянська Волинь”. Серед житомирського оточення драматурга композитори В. Косенко, М. Вериківський, М. Скорульський, які своєю грою вгамовували його спраглу любов до музики, поглиблювали розуміння ним української музичної культури.

У 1920-1930 рр. народжується серія „кооперативних” п'єс, які пишуться на замовлення. Та течія нового життя не могла знищити ту казкову країну Фантазії, в якій він жив як художник. І серед них у 1930 р. з'являється перлина - „Свіччине весілля” - гармонія думок і почуттів, довершена простота форм, де І. Кочерга залишився вірним основному пафосові своєї творчості - шуканню краси. З успіхом п'єса була поставлена в театрах України. У 1935 р. була здійснена радіопостановка і розпочато підготовку до зйомок кінофільму. Кінець 1935 р. І. Кочерга працює над сценарієм та лібрето до опери, яку написав М. Вериківський. Поема „Свіччине весілля” покладена в основу однойменного балету Ю. Знатокова.

Гучний успіх мала робота митця „Майстри часу”, написана у 1933 р., яка одержала ІІІ премію на Всесоюзному конкурсі на кращу п'єсу і яку грали на радянській сцені.

В останній день 1934 р. І. Кочерга, нарешті, переїжджає до Києва. В наступні роки митець створює багато п'єс: „Підеш - не вернешся” (1935), „Ім'я” (1937), „Вибір” (1938), дитяча п'єса „Чорний вальс” (1938), „Екзамен з анатомії” (1940). Разом з М. Рильським драматург пише лібрето до опери Б. Лятошинського „Щорс”, яку поставлено на сцені Київського оперного театру у 1938 р.

Чимале місце в діяльності письменника кінця 1930-х рр. займають переклади. Найкращі серед них - „Солом'яний капелюх” Е. Лабіша та М. Мішеля, „Бідний студент” Міллекера, лібрето Барб'є до опери Гуно „Фауст”, „Синього птаха” М. Метерлінка.

Поряд з творчою діяльністю Кочерга бере активну участь у роботі Спілки радянських письменників України і Комітету у справах мистецтв, пише критичні виступи і статті.

З початком Великої Вітчизняної війни разом зі Спілкою письменників та Академією Наук України І. Кочерга евакуйований до Уфи, де працює головним редактором газети „Література і мистецтво”, пише п'єси на оборонні теми. У 1944 р. письменник нарешті повертається до Києва, який дуже любив і прискорює роботу над драматичною поемою „Ярослав Мудрий”, творче використовує кращі традиції української драматургії, являє собою прекрасний матеріал для сценічного втілення. Літературні достоїнства поеми високо оцінив М. Рильський, назвавши їх незаперечними. У грудні 1946 р. відбулася прем'єра у Харківському театрі ім. Т. Шевченка в постановці М. Крушельницького.

Образ Ярослава у виконанні таких майстрів, як І. Мар'яненко та Д. Антонович, увійшов у золотий фонд українського радянського театрального мистецтва.

Задумана як гімн рідному народові, пройнята ідеєю служіння державі, ця драматична поема стала окрасою української літератури. За мотивами поеми „Ярослав Мудрий" створено однойменну оперу композиторами Г. Майбородою та Ю.Мейтусом (1973).

Найзначнішим з драматичних творів Кочерги післявоєнних років є виконана у 1948 р. на замовлення керівника Харківського театру ім. Шевченка М. Крушельницького драматична поема „Пророк", в якій відтворено образ Т. Шевченка останніх років його життя, але на сцені театрів „Пророк" вийшов тільки у дні Шевченківського ювілею 1961 р. в театрі ім. І.Франка (режисер Г. Юра, в ролі Шевченка - Д. Мілютенко) і в Закарпатському театрі (Ужгород, режисер Г. Ігнатович).

В останні роки життя Кочерга віддається перекладам. Останньою закінченою роботою драматурга був переклад за російським підрядником комедії У. Шекспіра „Приборкання непокірної”.

29 грудня 1952 р. годинник життя Івана Кочерги пробив 12 разів і зупинився.

„За видатні успіхи і досягнення в галузі художньої літератури" І. Кочерга у 1939 та у 1947 р. був нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора. З 1950 р. - Заслужений діяч мистецтв України.

Ім'я драматурга присвоєно Житомирському українському музично-драматичному театру.

Ніщо творче не зникає безслідно, і кращі п'єси Івана Кочерги, як цеглинки, покладені ним у стіни храму українського мистецтва, спроможні витримати значний тиск часу і обставин.

І. Кочерга в групі працівників Волинсько-губернської робітничо-селянської інспекції. Б/д Ф. 480, оп. 1, од. зб. 5, арк. 1

КОПИЯ ЛИСТА І.А. КОЧЕРГИ ДО В.С. ВАСИЛЬКА
Лист № І одержав ІВ-ХІ-27 р.

Вельмишановний товаришу !

Успіх, яким користувалася в Вашому театрі за минулого сезону моя комедія "Фен гіркого мигдалю" давно вже примусив мене з особливим увагом стежити за роботом цього театру, з успіхами і досягненнями якого я почував себе певній мірі зв'язаним. З другого боку я дозволяю собі думати, що і театр не вважає за чужого для себе автора, твір якого оправдав себе в лабораторії театру і був прийнятий його аудиторією. Отже, виходячи з цих міркувань, я хочу пролонгувати Вам цю нову мов драму "Алмазне жорно", написану для одиритого жовтневого конкурсу.

Роблю це зараз же, як тільки прочитав в офіційному спискові Репертному про її дозволення до вистави / сп. № 24 /. Не буду нічого казати про зміст і стійності пьеси - маєте можливість зробити самі висновки. Скажу тільки що по деяким особливостям свого змісту драма може зацікавити саме того глядача, що його вже встиг завоювати Ваш театр.

Через те що я маю лише дуже обмежену кількість примірників пьеси і жодному з театрів її ще не давав, прошу, коли пьеса Вам не підійде - не відмовити повернути її мені рекомендованою бандероллю на зазначену нижче адресу.

Взагалі ж, прошу повідомити мене про наслідки В/ ознайомлення з пьесом.

З найщирішою повагою Ів. Кочерга .

Житомир, вул. Київська № 53.

Івану Антоновичу Кочерга.

Інвентарний номер 8039/ 50926

Копія листа І. Кочерги до В. Василька.
18 листопада 1927 р.
Ф. 653, оп. 2, од. зб. 603, арк. 1

І. Твердохліб в ролі фельдшера
Спринцовки у виставі „Марко в пеклі”
І. Кочерги. Харківський Червонозаводський
театр. 1927 р.
Ф. 432, оп. 1, од. зб. 59, арк. 1

Стораров Це ти так Василеску гідеш, а
мабуто в цій справі зовсім іншого ~~ж~~ прише-
ся переконатив.
Вася Стривайте, стривайте. Давайте розберемос.
Стораров Це ти кому говориш? Кому ти мені?
Якщо мені, то в вкрі розібрався.
Вася В кому ви розібралися?
Стораров Ну, в тому, керрику, що кола люди-
на, скерришо, керришо ^{зв'язаним} заводський механік,
то це ще не означає, що вона може багато
дити радіоприймача.
Вася (дараго) Ви вважаете, Павло Сергієвичу,
що я хороший механік?
Стораров АФіфеф ми поганим, Василеску на дараго.
Вася (ще ^{палким} ~~сміється~~) Змете що Павло Сергієвичу?
Стораров Ні, не знаю.
Вася Давайте мочемо на радіо.
Стораров (усміхнувшись) Що фе, мочемо.
Вася Не до нього мені зараз. Я, Павло Сергієвичу
зараз пероповинний.
Стораров. Чим фе це?
Вася Турботого.
Стораров Дивасе, Александре, ось ти все мене ласи
за те, що я лоба рукою тфу. Аф видвиставчу
і він тфу. Виходило, це взагалі виставче
людям.
Александре М. (прислухуючи усміхну) Так, вч видвиставчу
виставче
Стораров Які фе у тебе турботи, Василеску?

Фінн К. „Чесність”. Драма на 4 дії, 6
відділень. Переклад з рос. мови І. Кочерги.
Б/д
Ф. 480, оп. 1, од. зб. 1, арк. 2

Оформлення сцени вистави „Марко в пеклі” І. Кочерги. Худ. – Т. Косарів. Харківський Червонозаводський державний український драматичний театр. 1929 р.
Ф. 653, оп. 2, од. зб. 79, арк. 1, 2

Сцени з вистави „Марко в пеклі” І. Кочерги у постановці В. Василько, худ. Т. Косарів. Харківський державний Червонозаводський українській драматичний театр. 1929 р.

Ф. 653, оп. 2, од. зб. 81, арк. 1

І. Кочерга з Інгою (Каркліня). Малюнок. Київ, 1930 р.
Фотознімок.
Ф. 845, оп. 2, од. зб. 40, арк. 1

Каркліня Галина-Інга. Іван Кочерга. Акв.,
темпера. Фотознімок портрету. 1990 р.
Ф. 845, оп. 2, од. зб. 36, арк. 4

Сцена з вистави „Майстри часу” І. Кочерги. 1934 р.
Ф. 1059, оп. 1, од. зб. 390, арк. 1

Варвара Любарт в ролі Гільди з вистави „Пісня про Свічку” І. Кочерги. 1930-і рр.
Ф. 92, оп. 1, од. зб. 3, арк. 1

Сцена з вистави „Пісня про свічку” І. Кочерги. В ролях – Любов Гаккебуш, Г. Чайка. Постановка Сталінського державного українського драматичного театру. 1936 р.
Ф. 653, оп. 2, од. зб. 111, арк. 1

П. Січковий в ролі Генерала у виставі
„Майстри часу” І. Кочерги в постановці
Чернігівського музично-драматичного театру
ім. Т.Г. Шевченка. 1938 р.
Ф. 521, оп. 32, од. зб. 1, арк. 3

Віра Єніна. Портрет І. Кочерги. Ескіз. Пап., олів. 1944 р.
Ф. 37, оп. 1, од. зб. 27, арк. 2

Трохименко К. Портрет І.А. Кочерги і А.В. Линьковського на засіданні. Етюд. Пап., тонов. на к., олів., білила. 1942 р
Ф. 61, оп. 1, од. зб. 9, арк. 1

Діа п'ята

1 Відміна „Гуслі і меч“ 1036г.

Зал в теремі Ярослава, оздоблений
мармуром і позолотою у візантійсько-
романському стилі з вікнами-арками,
що виходили на Дніпро.

Г

Писано вдалісний в великому князю
зборі, але хитрий сидить Ярослав на пре-
стої, закінчує промову до угорської і
польської послів, які стоять тут же серед
лишнього почету і дружини князя.

Перед Ярославом Ізяслав, але син в вели-
кому зборі, а між ними старший син Івита-
ний підліток Володимир

Ярослав

Вешний стірок Господь мені поклав,
щоб міг свою державу з устроїти.
Але як би не тільки будував...
А то як ніколи не скандав я зброї
І як Ізраїль цеглу на стінах
Я клав міцну, але з мого в руках.
Та не пройшли на марно ці труді,
Всіх ворогів з нині побідив
І ось тепер з кончиною Мстислава
В моїх руках вся руська держава
Знов зіграє єдина і міцна,

під надписом з хордістою

В фінті потрібно „бачу мовно“
Багато річка моя перек
Кро пері ми турбоги мовно
І ми не відомо ари
Там є вадити все, ми мовно ари
сухо і буркат мовно, екно
ми бачимо перек, фінті
немає не А на вірше пер

Кому б одде до жовт у та фінті
на все що є і ми в фінті
то скісом з мовно але в фінті
І ми в фінті в фінті, ми
Став мовно

Але так невідно
Важко і важко пері нами
Там ми в фінті в фінті
А ми в фінті в фінті
Дуже мовно в фінті

І мовно А мовно в фінті

А мовно, ари і мовно

І ми в фінті в фінті

І ми в фінті в фінті

І ми в фінті в фінті

І ми в фінті в фінті

І ми в фінті в фінті

І ми в фінті в фінті

I. Кочерга. Передмова та розрізнені аркуші п'єси „Ярослав Мудрий“. Автограф. Б/д Ф. 480, оп. 1, од. зб. 1-а, арк. 7

I. Кочерга. Вірш. Автограф. Б/д Ф. 480. оп. 1, од. зб. 2, арк. 13в.

Галерея в княжому геремі в Києві, яка веде з унутрішніх покоїв до домашньої церкви. Крізь легкі романські арки галерея, що спирається на подвійні мармурові колонки, видно далекі простори зелених лугів і синього Дніпра. Тяжкий дзвін лунає в ласкавій тиші літнього ранку.

Вводити з черги
I.

За невеликими конгорками сидять кілька ченців-переписувачів, які схилились над книгами. Ближче до рямпи, за такою ж конгоркою сидить ще один молодий, проливий монах микита з чорною борідкою на слідці обличчя, який малює застарки й мініатюри на книзі. Далеі теж молодий, але гладкий і рум'яний монах ФОНА СВІТКОУС з пишними рудуватим волоссям, що вибивається спід чорної шапочки. Рубоком керує поважний старець, срібно-кучерявий ієромонах СИЛЬВЕСТР з посохом і золотим хрестом на грудях.

СИЛЬВЕСТР

Благослови Господь державний Київ,

Що на горі над голубим Дніпром

Пильує мир і всі труди людські,

Що ~~т~~х живить земля своїм добром,

Благослови Господь ~~т~~всіх людей

Не забувай ~~т~~х в радості і горі

Ораючи, що в полі ниву оре,

Строїючи, що камені кладе

І рвучином скріплює найміцнішим,

Списавеля, що праведним пером

Скарби словесні в книгу перепише.

Який простір, привілля, тишина,

Як там гаї в далечині синіють,

Лини тихий дзвін під ясним небом мирі,

І спить пастушка біля казана

... Бо крѣпок князь і власть його міцна,

Бо Ярослав залізаними полками

Всім ворогам дороги заградив,

І божий мир як сонце над полями

Над Києвом і Русью заяснив.

Милтя трудом повинні заслужити
І сила всі вігчизні присв'ятити.
Безсмертна Русь. Отам на полі бою,
Новий чудовий Київ я побудую
Величний, пишний, як красає століть.
Серед дерев влатими куполами
Повстане він високо на горах,
А з юр'ів кріпких золотая брама
В нові часи відкриє свіглий шлях!

Музика. Вигук.

З а в і с а

Кінець

27.IX.1944р

М. Кавалер

Ярослав Мудрий

І. Кочерга

К. Данькевич

Партитура.

Данькевич К. Партитура до вистави „Ярослав Мудрий” за драматичним твором І. Кочерги.
Автограф. 1946 р.
Ф. 1299, оп. 1, од. зб. 16, арк. 45, 45 зв.

2
Moderato e maestoso. 1. Вступлення

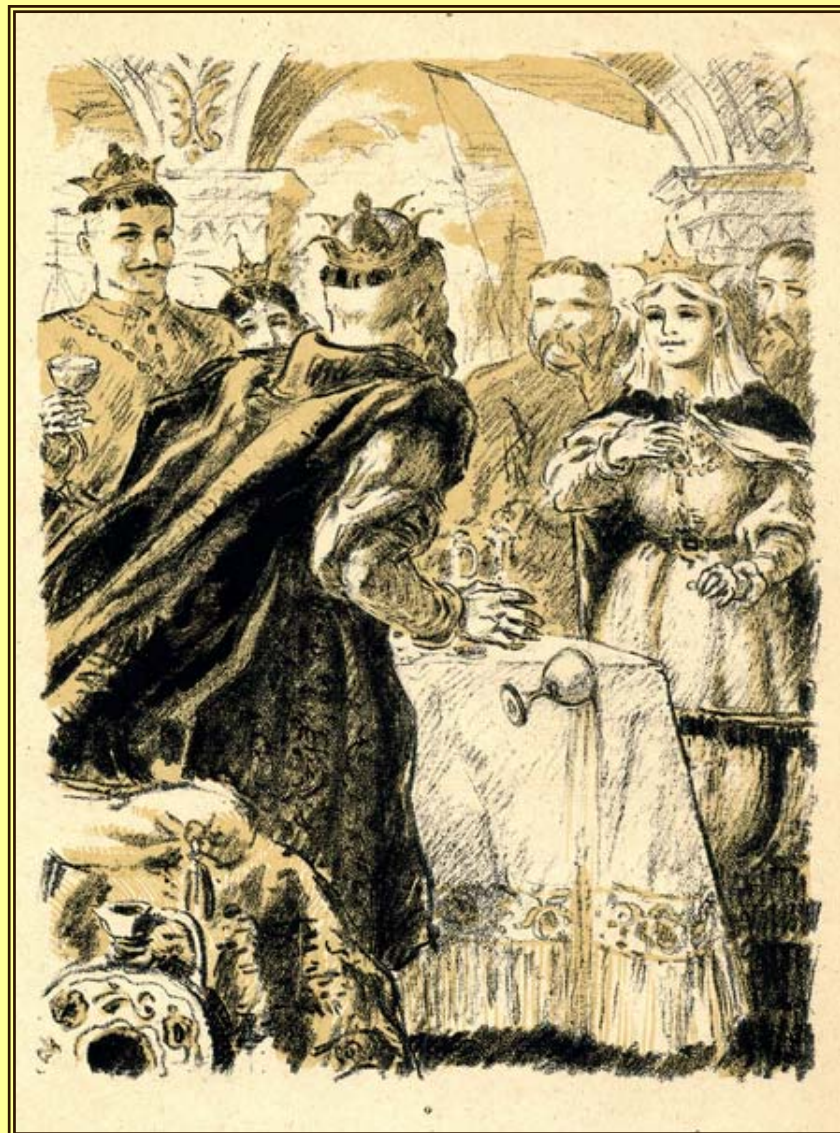

Сцена з вистави «Ярослав Мудрий» І. Кочерги. Реж. М.Крушельницький. 1946 р. Ф.1132,оп.1,спр.62,арк.1

С. Кошачевський у ролі Гаральда у виставі „Ярослав Мудрий” І. Кочерги. 1946 р. Ф. 1132, оп. 1, од. зб. 652, арк. 17

Ілюстрації Й. Дайца до казки І. Кочерги „Цар Салтан”. Літографія. 1945 р.

Ф. 268, оп. 1, од. зб. 20, арк. 4,7

Добре обставлена кімната. Письмовий стіл, телефон і т.ін.

Т И Х И Й , молода людина років 30 в гарній пижамі з зав'язаним хусткою горлом, сидить за столом і пише.

I

Дзвінок телефону. ТИХИЙ бере рурку.

ТИХИЙ: Так. Євген Тихий. Драстуйте. Що? Засідання? Де? В секції поетів? Ні, на жаль, не можу. Ні. Так, не адужаю Катар горла. Що? На все. /кладає рурку/ Краще б писали, ніж засідання. /Читає/ М М..

Нехай живе могутній шум

На радісній землі

Гм... шум... бум, гум - ага сум. Хай згине скрізь минулий сум - не годиться. Йди потім з'ясовуй, чому "минулий" - взагалі не ясно. Дум, кум, крум.

За стіною плач немовляти, потім щось падає з гуркотом. Тихий кидає перо -

Фу, чорт. Вже почали. І отак щодня.

Нехай живе веселий шум...

Гуркіт посилюється. Тепер вже чути як дирчить пила і методично стукає впертий молоток столяра.

Чути роздратований жіночий голос.

ГОЛОС: Та чи буде ж цьому край! Другий тиждень покою немає - стукають, стругають, немов на дворі. Шойно

Хай згине все, що нас лякало,
Дурило маревом спокус,
Щоб одірвати край бокала
В останню мить од наших уст.

Але за те ми воявали

І світ звільнити од загуб,

Щоб були повні всі бокали,

І всі доходили до губ!

Згадаймо тих, хто в битвах грізних

Віддав за нас своє життя,

І тост піднімем за вітчизну

І за щасливе вероття!

1946.

Зб. Король

Кочерга І. „Хай живе шум”. Гротеск на 1 дію.
Маш. з правкою. 1946 р.
Ф. 1127, оп. 2, од. зб. 1896, арк. 2 а

Кочерга І. „Досить простягнути руку”. Комедія на 1 дію. 1946 р.
Ф. 1127, оп. 2, од. зб. 1882, арк. 24

Д І Я П Е Р Ш А

Відміна перша

Осінь 1790 року. Молдавія. Україна міста Ясси. Селянський двірник, обнесений пліттом. Біла мазанка. Тут квартирує СУВОРОВ. Багряне сонце схиляється до обрив. Здалека долітає завзята солдатська пісня.

Біля дверей суворовської ^{світлиці} ~~світлиці~~ - Прохор ДУБАСОВ. Йому під п'ятдесят. На ньому солдатська куртка. Трохи далі - СТЕПАНИДА, вродлива, огрядна, але вже немолода, вчиняє тісто для коржиків.

ДУБАСОВ. А було це, Степанидо Овсіївно, тридцять років тому... Давні це діла, бог зна колишні... Ось тоді, в пруську кампанію, в містечку Берліні ми з генералом Суворовим і зішлись. Мене Олександр Васильович в усіх арміях одного лише гідним признав! Одразу денщиком призначив. У нього око на чоловіка, ой, вірне!

СТЕПАНИДА. Про вас, Прохоре Денисовичу, нічого не скажу, ви мучина видний, а щодо генерала вашого...

ДУБАСОВ. Ахінею вимовляти zvolите, Степанидо Овсіївно... Олександр Васильович який генерал? Олександр Васильович такий генерал!..

СТЕПАНИДА. Та ну?!

ДУБАСОВ. Святий хрест, Степанидо Овсіївно!

СТЕПАНИДА. Чудно та й годі...

/Солдатську пісню з лихим присвистом чути вже зовсім близько/.

Піду гляну. /Дивиться через пліт/. Ой і молодці ж - один до одного.

ДУБАСОВ. На те вони й є полоцькі мушкетери!

СТЕПАНИДА. Чиї ж це будуть?

ПЕРЕВІРЕНО
Контроль Республіки

БАГРАТІОН. Олександрє Васильовичу... ваші солдати з походу вертаються. Полки суворовські... Чуєте?

СУВОРОВ. Чую, друзі мої, чую!

Суворов швидко підводиться з крісла. І ось він у дверей і двері вже навстіж розчинені!

СУВОРОВ /кричить/. Гей ти... Як тебе, Кутайсов! Скажи імператору, і нехай він друзям своїм чужоземним передасть, - Суворов живий! Чуєш - живий!.. В кожному російському воїні, в кожному солдаті! І ніколи не умир! Чуєш, ти? Ніколи не умир!

Радісний марш. Весело гримлять барабани. І раптом вдарили дзвони. Під яскравим сонячним промінням стоїть СУВОРОВ, спираючись на вірних своїх учнів і соратників - КУТУЗОВА і БАГРАТІОНА.

ПЕРЕВІРЕНО
Контроль Республіки

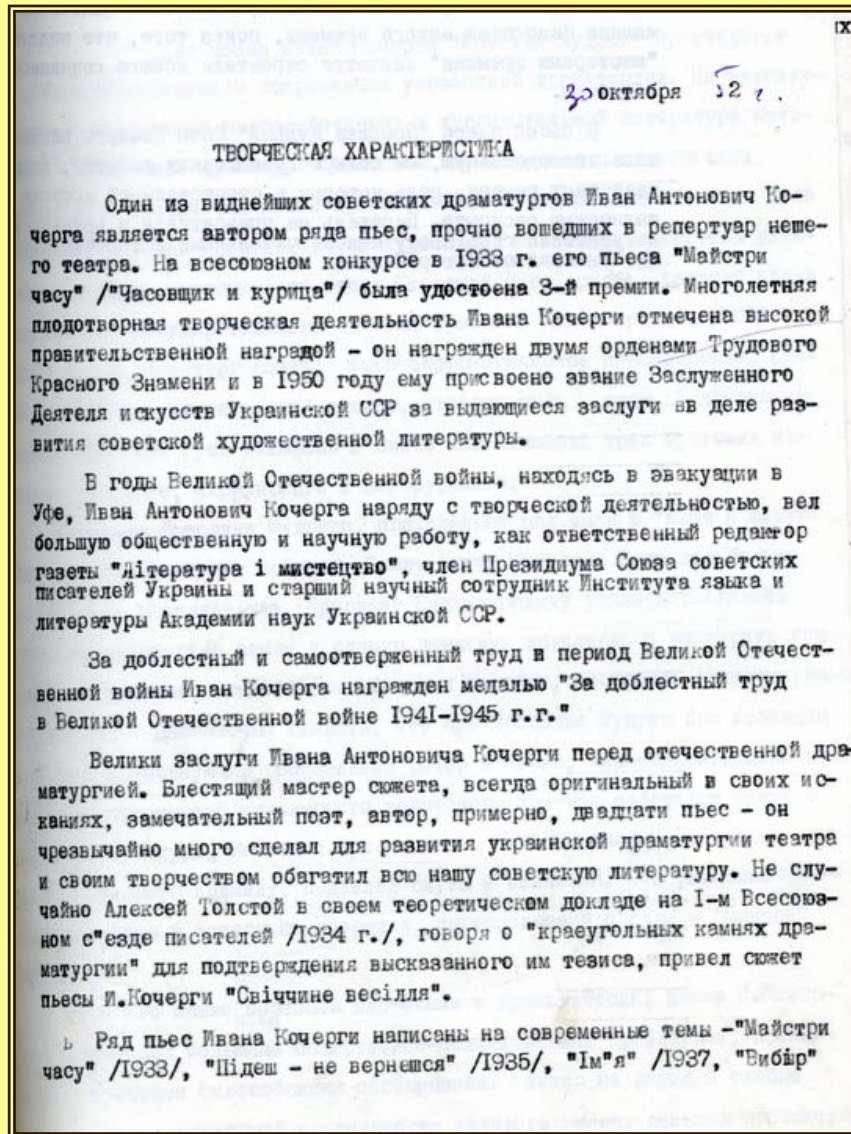
К І Н Е Ц Ь.

Ів. Кочерги

Бахтєрєв І., Розумовський О. „Полководець Суворов”. Драма на 5 дій, 7 картин. Переклад І. Кочерги з рос. мови. Маш. з автографом перекладача. 1950 р. Ф. 1127, оп. 2, од. зб. 247, арк. 2 а, 77

В. Сосюра, А. Малишко, І. Кочерга, Ю. Смолич,
Я. Баш (ліворуч-праворуч) на мітингу,
присвяченому підписанню Стокгольмської
відозви. Київ, 1950 р.
Ф. 845, оп. 2, од. зб. 140, арк. 1

Творча характеристика І. Кочерги в зв'язку з
висуненням його кандидатури на здобуття
Державної премії СРСР. 30 жовтня 1952 р.
Ф. 590, оп. 1, од. зб. 167, арк. 17

Под звуки торжественной, медленной и широкой, как море, музыки на экране возникают из темноты безграничные просторы, видимые с низкого горизонта. Тревожной толпой пробегает по небу низкие разорванные тучи. Темное море неустанно бьет в прибрежные скалы. По широким степям проносятся силуэты одиноких всадников, движутся медленные, как тучи, толпы. На фоне пейзажей и музыки возникает голос:

З давніх-давен, ще на зорі віків,
Коли почавсь великий рух народів,
І хижі гунди подолали готів,
А гундів знов змели кочовники,-
Одні слов'яни стійко і суворо
Трималися на вікових просторах
Від півночі і до Дніпра ріки.

И, как живая иллюстрация этих слов, на экране возникает несколько мимолетных кадров: огромные стада быков, всадники, скачущие на необозримых просторах степей.

Степів безмежних власники законні,
Вони вогонь прадавній зберігли,
Впрягли в соху волів і диких коней,
І "путь з Варяг до Греків" провели...

Такие же мимолетные кадры: постройка примитивного жилища, охотник, возвращающийся к семье с добычей, пахарь в поле. Суровые длинноносые воины, плывущие в длинных ладьях по Днепру.

2. ГОЛОС

Коли ж зміцніла Київська держава,
Коли ска Русі давняго часу —
По всіх краях тоді лунала слава

За нашу Русь, за наш державний Київ,
За честь полеглих - слава їм і мир.

А ми, кому судилося не жити.

Життя трудом повинні заслужити

І сили всі вітчизні присвятить.

Безсмертна Русь. Отам, на полі бою

Новий, чудовий Київ я построю

Серед дерев златими куполами

Подстане він високо на горах,

І з мурів кріпких золота брама

В нові часи відкрис світлий шлях!

Музика, клики.

К О Н Е Ц

М. Кочерга

Ілюстрації О. Довгала до п'єси І. Кочерги „Ярослав Мудрий”. Пробні відбитки. Б/д
Ф. 214, оп. 1. од. зб. 14, арк. 3, 4

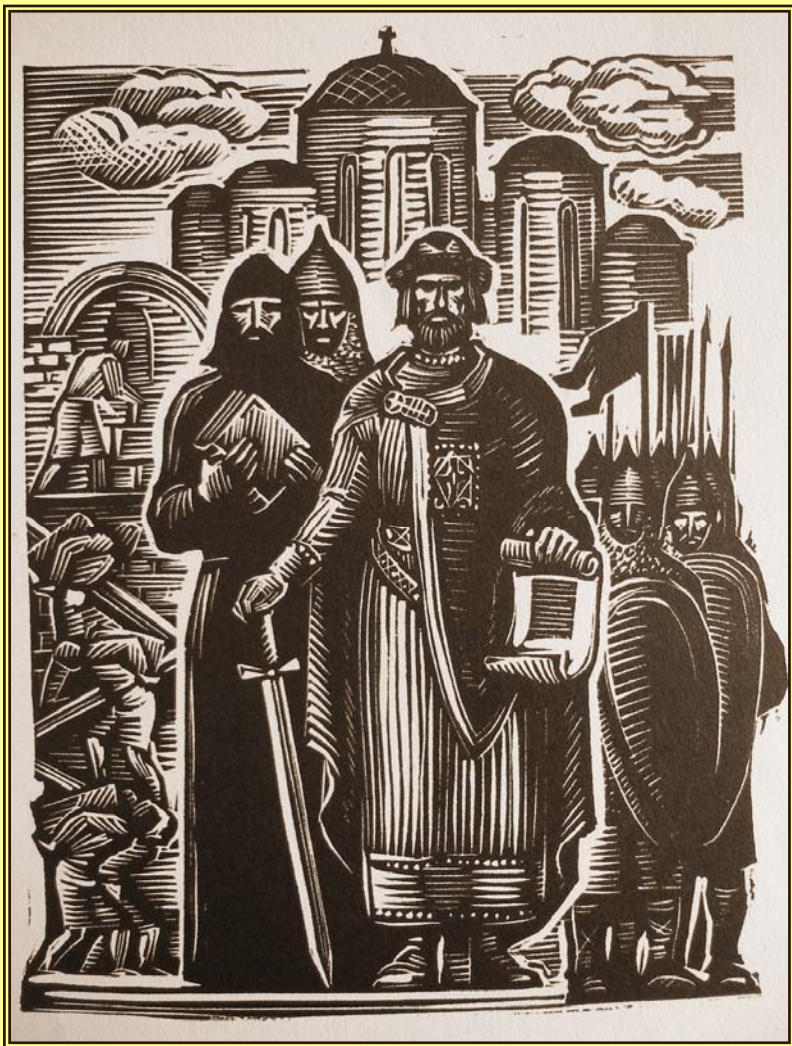

Ольга Кусенко в ролі Меланки у виставі „Свіччине весілля” І. Кочерги у постановці Київського академічного українського драматичного театру ім. І. Франка. 1960 р.
Ф. 1216, оп. 1, од. зб. 186, арк. 29

Сцена з вистави „Свіччине весілля” І. Кочерги у постановці Київського академічного українського драматичного театру ім. І. Франка. 1960 р.
Ф. 1216, оп. 1, од. зб. 186, арк. 28

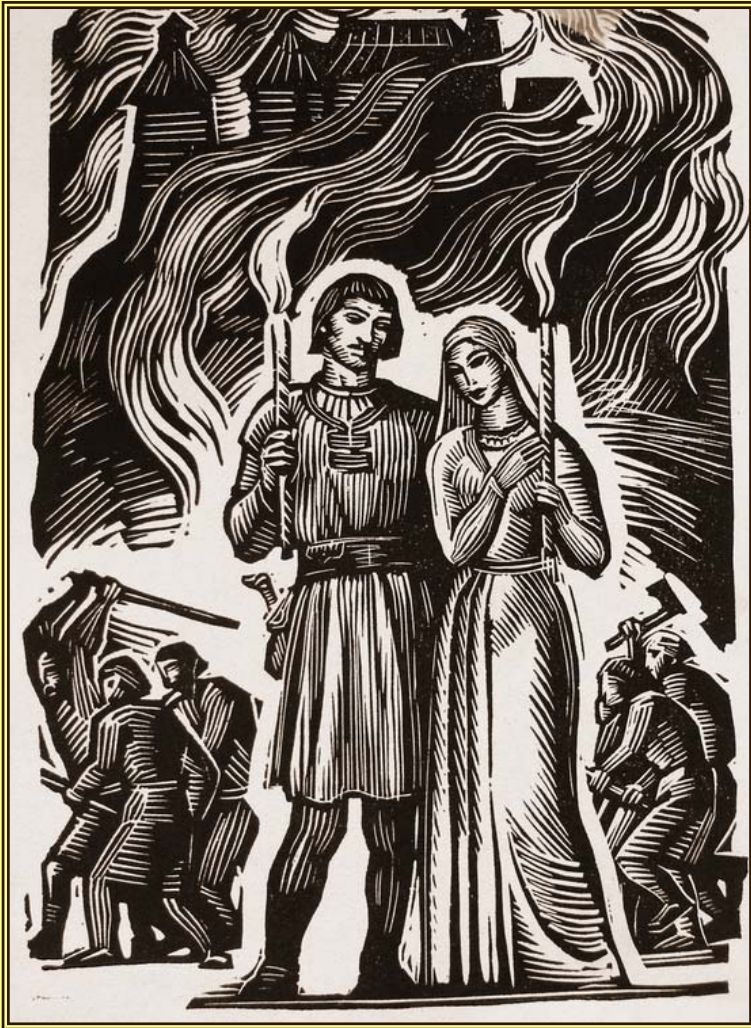

Якутович Г. Ілюстрація до драми „Ярослав Мудрий” І. Кочерги. Ліногравюра. 1962 р.
Ф. 358, оп. 2, од. зб. 11, арк. 1

Якутович Г. Ілюстрація до п'єси „Свіччине весілля” І. Кочерги. Пап., лінорит. 1962 р.
Ф. 700, оп. 1, од. зб. 543, арк. 4

Якутович Г. Ілюстрація до п'єси „Свіччине весілля” І. Кочерги. Пап., лінорит. 1962 р.
Ф. 700, оп. 1, од. зб. 543, арк. 4

Якутович Г. Ілюстрація до драми „Ярослав Мудрий” І. Кочерги. Пап., лінорит. 1962 р.
Ф. 700, оп. 1, од. зб. 542, арк. 2

Р. Гавриленко в ролі Пшеторковського у виставі „Алмазне жорно” І. Кочерги в постановці Миколаївського музично-драматичного театру. 1970 р.
Ф. 521, оп. 2, од. зб. 1, арк. 4

Фотознімок пам'ятної медалі. 1986 р.
Ф. 845, оп. 2, од. зб. 158, арк. 2

Обласний музично-драматичний театр ім. І. Кочерги в м. Житомирі

Меморіальна дошка І. Кочерги на будинку письменників Роліт на вул. Б. Хмельницького, м. Києві
1960 р.

*Документальна виставка, присвячена 130-й річниці від дня народження
видатного українського драматурга*

Івана Кочерги

(1881-1952)

*Електронна версія виставки підготовлена сектором просвітньої та виставкової
роботи ЦДАМЯМ України:*

*Аганітова І.В., Сукало А.М., Сікора В.А.
під загальним керівництвом Шепелюка В.М.*

*ЦДАМЯМ України
вул. Володимирська 22а
тел. 278-49-85*